

Til § 3

1964-loven om internationale løsøre køb finder i dag også anvendelse på forbrugerkøb. Dette indebærer, at køb, som danske forbrugere foretager hos udenlandske virksomheder, i reglen vil være underkastet sælgerens lov, således at forbrugeren ikke vil kunne påberåbe sig de beskyttelsesregler, som i nyere tid er blevet gennemført i dansk ret, herunder bl.a. reglerne om forbrugerkøb i henhold til købeloven og lov om køb på kredit samt bestemmelserne i lov om visse forbrugeraftaler om fortrydelsesret ved dørsalg og postordresalg. Dette resultat forekommer utilfredsstillende i situationer, hvor sælgeren selv markedsfører sine varer her i landet ved reklamering eller på anden måde, og hvor det derfor er naturligt og rimeligt, at sælgeren skal iagttage de danske forbrugerbeskyttelsesregler. I nogle tilfælde, f.eks. ved udenlandske virksomheders postordresalg her i landet, er problemet en følge af, at loven bygger på en hovedregel om, at sælgerens lov skal anvendes i mangel af en lovvalgsaftale, jfr. § 4, stk. 1. Hvor sælgeren eller hans repræsentant har modtaget forbrugerenes bestilling her i landet, eksempelvis ved dørsalg eller salg på en udstilling, og hvor dansk ret vil være anvendelig i mangel af en lovvalgsaftale, jfr. § 4, stk. 2, er problemet en følge af, at lovens § 3 anerkender parternes frihed til at indgå lovvalgsaftaler. Denne frihed indebærer nemlig, at også de ellers ufravigelige forbrugerbeskyttelsesregler kan fraviges gennem en klausul i kontrakten om anvendelse af fremmed ret.

1964-loven bygger på en konvention af 1955 udarbejdet af Haagerkonferencen for international privatret. Under henvisning til, at konventionens regler fører til utilfredsstillende resultater i forbindelse med den senere fremkomne forbrugerbeskyttelseslovgivning, tog de nordiske lande i 1976 initiativ til, at spørgsmålet om at undtage forbrugerkøb fra konventionens anvendelsesområde blev sat på dagsordenen for konferencens 14. samling i 1980. Resultatet heraf blev, at konferencen dels udarbejdede et udkast til særlige regler om lovvalget ved visse forbrugerkøb, dels vedtog en erklæring om, at 1955-konventionen ikke er til hinder for, at de kontraherende stater fastsætter særlige lovvalgsregler for forbrugerkøb. Man vedtog samtidig at tage spørgsmålet om en generel revision af 1955-konventionen op på et senere tidspunkt, og der vil i forbindelse hermed blive taget stilling til, om de udarbejdede særregler for forbrugerkøb skal indgå i en samlet revideret konvention eller udgøre en særskilt konvention.

Baggrunden for den nævnte erklæring var, at

vedtagelse og efterfølgende ratifikation af en formel ændringsprotokol til 1955-konventionen ville være en langvarig procedure. Erklæringens formål er derfor at muliggøre, at deltagerstaterne straks kan undtage forbrugerkøb fra deres nationale gennemførelseslove, uden at opsigelse af konventionen er fornøden. Selv om erklæringens status måske er diskutabel ud fra en strengt juridisk betragtning, er det herefter klart, at konventionsstaterne kan undtage forbrugerkøb fra deres love, uden at dette vil blive betragtet som brud på en konventionsmæssig forpligtelse.

Med § 3 foreslås, at Danmark gør brug af denne mulighed samtidig med gennemførelsen af EF-konventionen. Dette indebærer, at forbrugerkøb i fremtiden vil være omfattet af denne konventions bestemmelser, herunder specielt art. 5 om visse forbrugeraftaler. Ved udarbejdelsen af denne bestemmelse har man ikke mindst haft forbrugerkøb i tankerne, og bestemmelsen indeholder en løsning, som forekommer tilfredsstillende, på de problemer, 1964-loven har givet anledning til. Under hensyn hertil og til, at en løsning må anses for påtrængende, har man ikke ment at burde afvente færdiggørelsen af det af Haagerkonferencen udarbejdede udkast til lovvalgsregler for forbrugerkøb. I øvrigt er der i vidt omfang overensstemmelse mellem dette udkast og EF-konventionens art. 5.

Art. 5 vil finde anvendelse på forbrugerkøb, som er indgået under de i art. 5, stk. 2, nævnte omstændigheder. I sådanne tilfælde skal loven i det land, hvor forbrugeren har sin bopæl, anvendes i mangel af en lovvalgsaftale, ligesom en sådan aftale ikke vil kunne berøve forbrugeren den beskyttelse, der tilkommer ham i medfør af ufravigelige regler i denne lov. Dette indebærer en ændring i forhold til 1964-lovens § 4, stk. 1, og § 3, jfr. foran. I øvrigt henvises til bemærkningerne til konventionens art. 5.

Forbrugerkøb, som ikke er indgået under de i art. 5, stk. 2, nævnte omstændigheder, vil blive omfattet af konventionens almindelige lovvalgsregler. Dette vil ikke medføre nogen afgørende ændring set i forhold til 1964-lovens regler. Den væsentligste forskel er, at konventionens art. 4 stk. 2, for tilfælde, hvor der ikke er indgået en lovvalgsaftale, alene indeholder en formodning for anvendelse af sælgers lov, medens 1964-loven indeholder en fast hovedregel herom. Den i art. 4, stk. 2, indeholdte formodning for anvendelse af sælgers lov må imidlertid i de fleste tilfælde anses for stærk, eksempelvis i tilfælde, hvor en forbruger under en turistrejse foretager indkøb i udlandet.

Rent lovteknisk undtages forbrugerkøb fra